

**HIGIENSKA PRIPOROČILA
ZA ZAKLJUČEK POUKA V SREDNJIH ŠOLAH IN
ZAKLJUČEK BIVANJA V DIJAŠKIH DOMOVIH
OB KONCU ŠOLSKEGA LETA 2019/20,
V ČASU, KO SE V DRŽAVI POJAVLJAJO
POSAMIČNI PRIMERI COVID-19**

KAZALO VSEBINE

UVOD.....	4
SPLOŠNI HIGIENSKI UKREPI.....	5
ZDRAVSTVENE OMEJITVE.....	6
SPREMLJANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA.....	7
OBLIKOVANJE UČNIH SKUPIN	8
ZAŠČITNA OPREMA	8
PRIHOD DO ŠOLE IN VSTOPANJE V ŠOLSKI OBJEKT	9
PRIHOD DO ŠOLE.....	9
VSTOPANJE V ŠOLSKI OBJEKT IN V RAZRED	9
UČILNICA	10
ZBORNICA, KABINETI.....	11
DELITEV IN POBIRANJE GRADIVA.....	11
GARDEROBNI PROSTORI	11
SANITARIJE	12
ODHOD DOMOV	12
PODPORNE DEJAVNOSTI.....	12
ZRAČENJE PROSTOROV	12
ČIŠČENJE PROSTOROV	12
UKREPANJE V PRIMERU OBOLENJA S SIMPTOMI/ZNAKI COVID-19	13
DIJAŠKI DOM	14
MATERIALI NA SPLETNI STRANI NIJZ.....	16
VIRI	17
PRILOGE	19
Priloga 1: Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za pediatrijo je opredelil zdravstvene omejitve za dijake za vrnitev v šolo ob ponovnem odprtju, samostojen dokument	19
Priloga 2: Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za medicino dela, prometa in športa je opredelil zdravstvene omejitve za zaposlene v šoli za vrnitev na delovno mesto ob ponovnem odprtju, samostojen dokument	19

NIJZ priporoča, da nujna opravila oz. postopke ob koncu šolskega leta šole in dijaki opravijo po pošti. Dijaški domovi pripravijo razpored, po katerem se dijaki izselijo (odnesejo svoje stvari) iz dijaških domov.

V primeru, da ta način ni možen in je potrebno, da se dijaki na kratko vrnejo v šole in v dijaške domove, opozarjamo da to pomeni večje tveganje za širitev okužbe s SARS-CoV-2.

MIZŠ je pripravil predlog za časovno izvedbo nujnih postopkov ob zaključku šolskega leta 2019/20 in sicer naj dijaki pridejo v šole po naslednjem razporedu:

- v torek, 23. junija 2020, po 13. uri - dijaki 1. letnikov,
- v sredo, 24. junija 2020, po 8. uri - dijaki 3. letnikov in začetnih letnikov poklicno tehniškega izobraževanja,
- v sredo, 24. junija 2020, po 13. uri - dijaki 2. letnikov.

Za vsak termin naj šola pripravi razpored prihajanja dijakov z zamikom na način, da je v šoli ob istem času kar najmanjše število dijakov in se dosledno spoštujejo priporočeni ukrepi.

Nujni postopki naj se na šoli izvedejo v najkrajšem možnem času brez odmora in brez malice oz. pogostitve.

V istem dnevu, ko gredo dijaki v šolo, naj obišejo tudi dijaški dom in se izselijo. Bivanje v dijaških domovih ni mogoče.

Dijaki in starši naj bodo seznanjeni, da je zaradi poti v šolo in postopkov v šoli in dijaškem domu, še bolj pa zaradi uporabe javnih prevoznih sredstev in druženja izven šole, tveganje za prenos okužbe z virusom SARS-CoV-2 večje.

Priporočila v nadaljevanju dokumenta se nanašajo na izvedbo predloga MIZŠ.

UVOD

Pojav novega koronavirusa pomeni dodatno tveganje v življenju in potrebo po spremembi obnašanja ter prilagoditvah.

Osnovno vodilo ostaja, da pridejo v šolo samo zdravi dijaki in zaposleni. Pomembno je, da so starši in zaposleni seznanjeni s simptomi in znaki bolezni COVID-19 in ob pojavu simptomov in znakov ukrepajo.

V ospredju delovanja v šoli kot ključni ukrep ostaja zagotavljanje zadostne fizične razdalje. Higiena kihanja in kašlja ter vzdrževanje primerne medosebne razdalje sta ključnega pomena za omejevanje širjenja virusa in drugih mikroorganizmov s kapljicami, medtem ko je higiena rok in zlasti izogibanje dotikanju obraza z nečistimi rokami pomembna za preprečevanje posrednega stika z mikroorganizmi. Povečana fizična razdalja med ljudmi zmanjšuje možnost okužbe, še preden se pojavijo znaki in simptomi bolezni.

Z organizacijskimi ukrepi dosegamo manjše število stikov med dijaki in med zaposlenimi. Tako je pomembno izvajati priporočene ukrepe glede prihoda v šolo, vstopanja v šolo in gibanja po šoli, ureditve učilnic s fizično distanco med dijaki, da ni mešanja med dijaki, da se dijaki različnih razredov ne srečujejo oz. mešajo na hodnikih in pripadajočih zunanjih površinah, s čimer dosegamo manjše število stikov.

Kljub izvajanju vseh ukrepov se lahko še vedno pojavijo primeri COVID-19 in druge okužbe. Če se izvajajo navedeni ukrepi za preprečevanje okužb, bodo možnosti za širjenje okužbe bistveno manjše.

Potrebno se je zavedati, da manj izvajanja ukrepov pomeni manjšo varnost.

Še posebej so po dosedanjem spoznanjih ogroženi starejši in osebe z nekaterimi boleznimi (sklep RSK-jev Priloga 1, Priloga 2).

Pri zaključku šolskega leta gre za izvedbo nujnih postopkov, ob tem pa z izvajanjem ukrepov zmanjšujemo možnosti za širjenje okužbe s SARS-CoV-2. Z odpiranjem šol se povečuje tveganje za prenos bolezni. Da bi kar najbolj zmanjšali to tveganje, svetujemo nabor ukrepov, za katere so se v času popuščenja ukrepov odločile tudi druge države.

Pri popuščanju ukrepov je, kakor opozarjata Evropska komisija in SZO, svetovana postopnost popuščenja.

**Priporočila se bodo spreminjala skladno z epidemiološko sliko
in novimi spoznanji o širjenju okužbe s SARS-2-CoV in o bolezni COVID-19.**

SPLOŠNI HIGIENSKI UKREPI

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je **preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok.**

Ukrepi proti širjenju okužbe so zato prednostno usmerjeni v:

- ✓ **Vzdrževanje zadostne medosebne razdalje in s tem v preprečevanje kapljičnega prenosa.**
- ✓ **V redno umivanje rok in čiščenje oz. razkuževanje površin in predmetov in s tem v preprečevanje kontaktnega prenosa.**

Roke vedno smatramo kot kontaminirane, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik.

Za zaščito tako dijakov kot profesorjev in ostalega osebja v šoli pred okužbo s SARS-CoV-2 je potrebno zagotoviti primerne pogoje ter jih seznaniti in doseči dosledno izvajanje vseh **splošnih higienskih ukrepov:**

- Redno in temeljito umivanje rok z milom in vodo.
V primeru, da voda in milo nista dostopna, si roke razkužimo z namenskim razkužilom za roke. Vsebnost alkohola v razkužilu za roke naj bo 60 do 80 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Možno je uporabljati tudi alkoholne razkužilne robčke (70 %). Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.
Umivanje ali razkuževanje rok je obvezno po vsakem prijemanju kljuk (npr. vstopanje v ali izstopanje iz učilnice, pri odhodu na stranišče ali prihodu iz stranišča), ograje stopnišča ali po dotikanju drugih površin.
- Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami.
- Upoštevajmo zadostno medosebno razdaljo, vsaj 1,5 oz. 2 metra.
- Odsvetujemo zbiranja v skupinah na celotnem območju šole oziroma dijaškega doma.
- Upoštevanje pravilne higiene kašlja (preden zakašljamo/kihne, si pokrijemo usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihne v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo.
- Zaprte prostore večkrat dnevno temeljito prezračimo, priporočamo po vsaki uri (na stežaj odprta okna).
- Razen dijakov in strokovnih delavcev šole naj v objekt šole ne vstopa nihče, eventualno najavljena oseba pa obvezno v spremstvu predstavnika šole in z obrazno masko.
- Morebitne govorilne ure in pridobivanje informacij naj dijaki/starši opravijo po telefonu ali preko računalniške povezave.
- Pri vseh sestankih prednostno svetujemo organizacijo video sestankov.
- Organiziranje dogodkov oziroma udeležba na njih (npr. koncerti, proslave, razstave, literarni večeri, prireditve ob koncu šolskega leta) je odsvetovana.

Splošna navodila za preprečevanje okužbe s povzročiteljem COVID-19 so dosegljiva na spletni strani: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.

Za boljšo seznanitev in stalen opomin svetujemo, da so navodila nameščena ob vhodu in na več mestih v razredih ter drugod po šoli oziroma, da se v času prihoda dijakov vrtijo na digitalnih zaslonih, v kolikor so le ti nameščeni po hodnikih, zlasti:

- Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecite_v-sirjenja.pdf
- Umivanje rok:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf
- Higiena kašlja:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kaslja_0.pdf
- Pravilna namestitev obrazne maske:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf.

ZDRAVSTVENE OMEJITVE

Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za pediatrijo je posodobil zdravstvene omejitve za otroke in mladostnike za vrnitev v šolo ob ponovnem odprtju (Priloga 1). V sklepu RSK za pediatrijo je navedeno naj imajo kronično bolni otroci s potencialno večjim tveganjem za težji potek COVID-19 opravljeno pred vstopom v šolo individualno oceno tveganja. Oceno opravi izbrani pediater po posvetu z lečečim subspecialistom in družino.

RSK svetuje naj sorojenci in starši tistih otrok z večjim tveganjem, vključno z otroki, ki bodo prejeli potrdilo, gredo lahko v šolo oz. službo, vendar morajo biti posebej pozorni na simptome in strogo upoštevati vsa navodila za preprečevanje okužbe. Iz tega sledi:

- Otroci z zdravstvenimi omejitvami morajo imeti opravljeno individualno oceno tveganja. Oceno opravi izbrani pediater ali lečeči subspecialist po posvetu z družino. Ocena temelji na trenutnem stanju aktivnosti bolezni, terapiji, dodatnih faktorjih tveganja in lokalni epidemiološki situaciji. Če lečeči specialist oceni, da ne obstaja dodatno tveganje za COVID-19 gre otrok lahko v šolo.
- Sorojenci otroka z zdravstvenimi omejitvami lahko grejo v vrtec/šolo, vendar morajo biti posebej pozorni na simptome in strogo upoštevati vsa navodila za preprečevanje okužbe.
- Starši otroka z zdravstvenimi omejitvami, lahko gredo v službo, vendar morajo biti posebej pozorni na simptome in strogo upoštevati vsa navodila za preprečevanje okužbe.

V primeru nujnih postopkov ob koncu šolskega leta, naj se dijaki z zdravstvenimi omejitvami dogovorijo z vodstvom šole za individualni obisk šole.

Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za medicino dela, prometa in športa je opredelil zdravstvene omejitve za zaposlene v šoli za vrnitev na delovno mesto ob ponovnem odprtju (Priloga 2). V primeru, da je v družini, v istem gospodinjstvu drug otrok, mladostnik ali odrasla oseba, ki ima zdravstvene omejitve, odsvetujemo vrnitev v šolo. O umiku z delovnega mesta zaradi zdravstvenih razlogov odloča zdravnik - specialist medicine dela, prometa in športa, ki presoja individualno in so mu predlagane bolezni le smernice pri delu.

SPREMLJANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA

Na šolo naj pridejo le **zdravi dijaki in profesorji** (brez znakov akutne okužbe dihal). **Opozarjamo, naj se v primeru, če je dijak zbolel, dogovori z vodstvom šole za individualni obisk šole za ureditev zadev ob koncu šolskega leta.**

Osnovne informacije o COVID-19

Okužba z virusom SARS-CoV-2 lahko povzroči koronavirusno bolezen 2019 oz. COVID-19. Inkubacijska doba (čas med okužbo in pojavom bolezni) je lahko do 14 dni, povprečno približno 6 dni. Bolezen se najpogosteje kaže z znaki/simptomi okužbe dihal, to je s slabim počutjem, utrujenostjo, nahodom, vročino, kašljem in pri težjih oblikah z občutkom pomanjkanja zraka. Pri približno 80% okuženih bolezen poteka v lažji obliki. Pri otrocih je potek bolezni praviloma lažji, tveganje za težek potek in zaplete pa se poveča pri starejših (zlasti starejših od 60 let) in osebah s pridruženimi boleznimi, kot so srčno-žilne bolezni, bolezni pljuč, jeter, ledvic, sladkorna bolezen, imunske pomanjkljivosti ipd. Za težji potek bolezni je značilna pljučnica. Za potrditev ali izključitev okužbe s SARS-CoV-2 je potrebno mikrobiološko testiranje. Okužba s SARS-CoV-2 se med ljudmi prenaša kapljično, z izločki dihal. Za prenos potreben tesnejši stik z bolnikom (razdalja do bolnika manj kot 1,5 m). Okužba je možna tudi ob stiku s površinami, onesnaženimi z izločki dihal. Za preprečevanje okužbe je tako najpomembnejša dosledna higiena rok in kašlja. Podrobna navodila za preprečevanje okužbe in več informacij na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>

Če dijak zboli z zgoraj navedenimi znaki/simptomi ali bo potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki z dijakom biva v istem gospodinjstvu (najpogosteje družinski član), naj ostane doma in omeji stike z drugimi ljudmi. Če je dijak bolan, za nadaljnja navodila pokličite dijakovega izbranega ali dežurnega zdravnika. V primeru potrjene okužbe v družini ali drugega tesnega stika z okuženo osebo boste nadaljnja navodila prejeli od epidemiološke službe.

Priporočamo vam, da otrok omeji stike s starejšimi, npr. s starimi starši in osebami s pridruženimi kroničnimi boleznimi ali imunskimi pomanjkljivostmi, saj so le-ti bolj ogroženi za težji potek bolezni. Druženje namreč povečuje tveganje za okužbo.

Tudi zaposleni v šoli naj spremlja svoje zdravstveno stanje in v primeru, da zboli z zgoraj navedenimi znaki/simptomi ali če bo potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki biva v istem gospodinjstvu, naj ostane doma in omeji stike z drugimi ljudmi. Za nadaljnja navodila naj kontaktira izbranega osebnega ali dežurnega zdravnika. V primeru potrjene okužbe v družini ali drugega tesnega stika z okuženo osebo bo zaposleni nadaljnja navodila prejel od epidemiološke službe.

OBLIKOVANJE UČNIH SKUPIN

Priporočamo, da se nujni postopki ob koncu šolskega leta izvedejo tako, da se na šoli iz razredov oblikujejo manjše učne skupine, saj je v primeru izbruha v eni učni skupini na tak način prizadeto manjše število oseb. Zato za oblikovanje učne skupine priporočamo do polovice dijakov običajnega razreda, torej do 15 dijakov.

Manjša kot je skupina dijakov, manjše kot je število oseb na površino učilnice, večja kot je razdalja med dijaki, manjša je možnost prenosa virusa.

Ves čas naj se vzdržuje primerna medosebna razdalja (najmanj 1,5 oz. 2 metra). Skupine naj se med seboj ne srečujejo.

ZAŠČITNA OPREMA

Priporočamo, da vsi zaposleni in dijaki v objektu šole nosijo maske. Priporočamo, da jo zaposleni nosijo ves čas. Dijaki jo lahko, ko sedijo v učilnici na zadostni medosebni razdalji, odložijo. V primeru, da se dijaku približa profesor ali dijak na manj kot 1,5 oz. 2 metra, naj si nadenejo maske (npr. ko profesor pobira izpitne pole oz. ko profesor deli spričevala).

Vsi naj bodo seznanjeni s pravilnim načinom nošenja ter snemanja mask. Pred uporabo ter po odstranitvi maske naj si temeljito umijejo ali razkužijo roke. Masko mora segati od korena nosu do pod brado, med nošenjem naj se je osebe ne dotikajo. Masko je treba občasno zamenjati, na 2 do 3 ure.

Svetujemo uporabo zaščitnih mask.

Navodila za pravilno namestitvev in odstranitvev maske so dosegljiva na povezavi: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lectorirano.pdf.

Splošno o uporabi mask je dosegljivo na povezavi: <https://www.nijz.si/sl/splosna-uporaba-zascitnih-mask>

Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih. Spletna stran medicine dela, dostopna na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>

PRIHOD DO ŠOLE IN VSTOPANJE V ŠOLSKI OBJEKT

PRIHOD DO ŠOLE

Priporočamo peš hojo, kolesarjenje, tudi individualnega prevoz s strani staršev (brez združevanja dijakov!).

Svetujemo smiselno upoštevanje Priporočil za izvajalce posebnih linijskih prevozov v času epidemije COVID-19 za javni prevoz v šolo. Priporočila za izvajalce posebnih linijskih prevozov v času epidemije COVID-19 so dosegljiva na povezavi:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/prevozi_linijski_avtobusi.pdf

VSTOPANJE V ŠOLSKI OBJEKT IN V RAZRED

Dijaki naj bodo pred ponovnim prihodom v šolo po e-pošti ali na drug preverjen način, s katerim s konkretnim dijakom komunicira razrednik, obveščeni o naslednjem:

- V šolo naj pridejo samo zdravi dijaki.
- Dijak naj ostane doma, če je v zadnjih 14 dneh imel kateregakoli od naslednjih simptomov/znakov: povišana telesna temperatura, kašelj, glavobol, slabo počutje, boleče žrelo, nahod, težko dihanje (občutek pomanjkanja zraka), driska oz. je bil v tem obdobju zdrav oziroma je bil v zadnjih 14 dneh v stiku z osebo, pri kateri je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2.

Če je dijak zbolel z navedenimi znaki/simptomi bolezni COVID-19 ali je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki z dijakom biva v istem gospodinjstvu (najpogosteje družinski član), naj ne prihaja v šolo.

Dijak naj se v tem primeru dogovori o individualnem obisku v šoli.

- Dijak z zdravstveno omejitvijo naj se individualno dogovori o obisku šole;
- Dijaki naj bodo obveščeni o času prihoda, učilnici, v kateri bodo ter o dejstvu, da bodo razpoložljivi sedeži označeni;
- o pravilih ravnanja v šoli v času tveganja za okužbo s SARS-CoV-2 (npr. glede lokacij/možnosti za razkuževanje rok, glede postopkov pred vstopom v šolo, hoje po označenih koridorjih, postopkov pred vstopom v razred, ne druženja oz. vzdrževanja distance pri tem, ne posojanja stvari, ravnanju z garderobo, glede režima pri obiskovanju WC-ja,);
- o navodilih za preprečevanje okužbe (<https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>) in vsebino vseh infografik na to temo (umivanje rok, higiena kašlja...);
- o tem, kaj naj prinesejo s seboj (npr. šolske potrebščine, voda v plastenkah, prigrizek...).

Dijaki naj bodo hkrati seznanjeni, da je zaradi poti v šolo in postopkov v šoli in dijaškem domu, še bolj pa zaradi uporabe javnih prevoznih sredstev in druženja izven šole, tveganje za prenos okužbe z virusom SARS-CoV-2 večje.

Temu ustrezno naj skušajo zaščititi svoje morebitne starejše ali imunsko oslabele sorodnike oziroma osebe, ki so jim blizu – kontakt z njimi naj bo le na zadostni razdalji.

Zaposleni, dijaki in obiskovalci vstopajo v šolski objekt z masko.

Priporočamo, naj se prihod dijakov organizira ob različnih urah za posamezni razred, tako da je izvedljiv vstop v šolo in premikanje po šoli ob zagotovljeni zadostni medosebni razdalji, da je v šoli ob istem času kar najmanjše število dijakov in se dosledno spoštujejo priporočeni ukrepi.

Priporočamo, da dijaki v šolski objekt vstopajo posamično, pri tem naj ohranjajo 1,5 oz. 2 metrsko medosebno razdaljo. Šola naj, glede na možnosti, uporabi več vhodov in naj organizacijo prihajanja in odhajanja v šolo opredeli v hišnem redu. Svetujemo, da pripravijo talne označbe za vzdrževanje zelene, 1,5 do 2 metrske, medosebne razdalje. Predlagamo tudi talno označitev tako imenovanih koridorjev, na hodnikih in v učilnicah, da se lahko ohranja primerno razdaljo.

Podajalniki razkužil/razkužila naj bodo nameščena na več dostopnih mestih šole, tudi na več mestih v avli oz. na hodnikih. Prav tako naj bodo na več vidnih mestih izobešene infografike¹ s splošnimi higienskimi ukrepi.

Odsvetujemo zadrževanje v skupinah oz. druženje na funkcionalnem zemljišču šole in v objektu šole (npr. šolsko dvorišče, šolsko igrišče, šolsko parkirišče, hodniki, garderobe...).

Priporočamo, da je v času prihodov v šolo naj bo pri vhodu in na vsakem hodniku odrasla oseba, ki skrbi, da se ukrepi izvajajo. Enako svetujemo tudi za čas odmorov.

UČILNICA

Pred začetkom pouka je potrebno učilnice temeljito prezračiti.

Vrata učilnice naj bodo odprta do začetka pouka, tako da je čim manj dotikov kljuge. Prenos preko kljuge preprečujemo s tem, da kljuko obrišemo z alkoholnim robčkom ali papirnato krpo za enkratno uporabo in razkužilom (70 % do 80 % alkohol).

V vsaki učilnici naj bo ob vhodu:

- razkužilo za roke in za površine;
- infografika z navodili pravilne uporabe mask in izobešen plakat s splošnimi higienskimi ukrepi.

---

¹ Umivanje rok:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf

Higiena kašlja: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kaslja_0.pdf

Pravilna namestitvev maske:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf

Za vzdrževanje ustrezne higiene rok naj se po možnosti uporabljajo učilnice z umivalnikom, ki naj bo opremljen z milom in brisačkami za enkratno uporabo ter košem za odpadke.

Izvedba vseh nujnih postopkov/opravil naj se opravi v kratkem času v primerno velikih učilnicah, možno je uporabiti tudi večje prostore kot so npr. predavalnice, telovadnice ali manjše dvorane. Število oseb v učilnici je odvisno od velikosti prostora, upoštevati je potrebno zagotavljanje primerne medosebne razdalje, vsaj 1,5 do 2 metra.

Priporočamo, da ni druženja dijakov in prehajanja iz ene v drugo učilnico.

Svetujemo, da si dijaki šolskih potrebščin in pripomočkov med seboj ne izmenjujejo in ne izposojajo.

ZBORNICA, KABINETI

Koliko oseb je lahko največ v zbornici in kabinetih določimo na enak način kot pri učilnicah (zagotovljena naj bo medosebna razdalja vsaj 1,5 oz. 2 metra).

Videokonference imajo prednost pred klasičnimi sestanki.

DELITEV IN POBIRANJE GRADIVA

Morebitno tiskano učno gradivo naj dijakom deli in pobira profesor, ki si je pred in po tem umil ali razkužil roke.

Vrnjene dokumente naj profesor pred popraviljem vsaj 1 dan² hrani na varnem mestu. Nasvet temelji na preživetju virusa na različnih površinah, razvidno iz opombe 2.

Svetujemo, da tudi ravnanje z ostalim gradivom, vključno s knjižničnim gradivom, smiselno priredite skladno s priporočili za knjižnice, ki so dosegljiva na: <https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/knjiznice.pdf>.

GARDEROBNI PROSTORI

Dostop do garderob naj bo organiziran za vsako skupino dijakov posebej, da dijaki lahko izpraznijo omarice. Pri tem naj ohranjajo 1,5 oz. 2 metrsko medosebno razdaljo. Skušajte se izogibati zastojem na poti v in iz garderobe.

---

² Po do sedaj znanih podatkih iz literature novega koronavirusa SARS-CoV-2 na tiskarskem in tekstilnem papirju niso zaznali živega 3 ure po inkubaciji⁽¹⁾, na bakreni površini 4 ure⁽²⁾, na kartonu 24 ur⁽²⁾, na gladkih površinah, kot so steklo in bankovci, 4 dni⁽¹⁾, na gladkih površinah, kot sta jeklo in plastika, pa 7 dni po inkubaciji⁽¹⁾. Novi koronavirus je preživel v zelo nizkih koncentracijah na površinah iz nerjavečega jekla 2 dni in plastike 3 dni po inkubaciji⁽²⁾.

(1) Chin AWH (2020). Stability of SARS-CoV-2 in different environmental conditions. The Lancet Microbe. doi: [https://doi.org/10.1016/S2666-5247\(20\)30003-3](https://doi.org/10.1016/S2666-5247(20)30003-3) (2. april 2020).

(2) Neeltje van Doremalen et al. (2020). Aerosol and Surface Stability of SARS-CoV-2 as Compared with SARS-CoV-1. The New England Journal of Medicine (6. april 2020).

SANITARIJE

Okna sanitarij naj bodo odprta. Tudi pred sanitarijami v predprostoru sanitarij svetujemo talne označbe za zagotavljanje primerne medosebne razdalje. Vrata naj dijaki po možnosti odpirajo s komolcem oz. s pomočjo čiste papirnate brisačke. V sanitarijah naj bo vedno na voljo milo in papirnate brisačke. Sušilniki rok so v obdobju epidemije COVID-19 odsvetovani.

Razredniki naj dijake seznanijo z ukrepi, ki se jih je potrebno držati v sanitarijah.

Predlagamo, da v sanitarijah namestite infografiko z nasveti o umivanju rok, ki so dosegljivi na povezavi: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>

Skušajte se izogibati zastojem na poti v in iz stranišča.

Glede urejenosti in uporabe sanitarij za zaposlene naj zaposleni smiselno upoštevajo navodila za dijake.

ODHOD DOMOV

Po končanem pouku naj dijaki iz šole izstopajo posamično, pri tem naj stalno ohranjajo 1,5 do 2 metrsko medosebno razdaljo. Priporočamo, da je tudi v tem delu dneva pri vhodu ter na hodnikih prisotna odrasla oseba, ki skrbi, da se ukrepi spoštujejo.

Zadrževanje v skupinah oz. druženje na funkcionalnem zemljišču pred vhodom v šolo ni dovoljeno.

PODPORNE DEJAVNOSTI

ZRAČENJE PROSTOROV

Pred pričetkom pouka naj se učilnice temeljito prezračijo (vsa okna v učilnici odprta na stežaj), nato pa naj se izvajanje pouka prilagodi na način, ki omogoča redno prezračevanje prostorov. Najboljše je, če je seveda možno, da se učilnice zračijo ves čas. Okna naj odpira in zapira samo profesor oziroma ena oseba. Tudi po koncu pouka, pred čiščenjem, naj se učilnico temeljito prezračijo (vsa okna v učilnici odprta na stežaj).

Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja COVID-19 so dosegljiva na:

<https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

ČIŠČENJE PROSTOROV

Pred ponovnim pričetkom pouka naj bo šola ustrezno očiščena s sredstvi, ki se jih sicer uporablja za čiščenje prostorov.

V času izvajanja pouka je potrebno šolske prostore redno čistiti in razkuževati. Najmanj 1-krat dnevno je potrebno temeljito čiščenje prostorov, kjer se nahajajo dijaki, profesorji in ostalo osebje. V prostorih, ki niso stalno v uporabi, se razkuži površine in predmete, ki se jih pogosteje dotika.

Koši za smeti morajo biti izpraznjeni vsaj 1-krat na dan. Vreče v koših, v katere se odlagajo odstranjene maske, morajo biti ob odstranitvi zavezane, vložene še v eno vrečo in opremljene z datumom zaprtja. Na nedostopnem mestu naj bodo shranjene vsaj 72 ur. Po tem se lahko odstranijo med mešane odpadke.

Površine in predmete, ki se jih pogosto dotikamo (npr. kljuke, držala, stikala za luči, potezne vrvce v sanitarijah...) naj se razkužijo večkrat dnevno.

Upošteva naj se priporočila za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času epidemije COVID-19, ki so dosegljiva na povezavi: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeva>

UKREPANJE V PRIMERU BOLENJA S SIMPTOMI/ZNAKI COVID-19

OBRAVNAVA PRIMERA S SUMOM NA COVID-19 V SREDNJI ŠOLI/DIJAŠKEM DOMU

Če zboli dijak z vročino in drugimi znaki akutne okužbe dihal, se v skladu s postopkovnikom šole obvesti starše. Dijaka se napoti domov ali počaka starše. (Za pot domov naj ne uporablja javnega prevoza).

Če mora v šoli počakati starše ali skrbnike, naj počaka v izolaciji. Priporoča se, da v času, ko čaka starše, če je možno, nosi masko. Uporablja naj samo določene sanitarije in umivalnik, ki naj jih, v kolikor je to mogoče, v tem času ne uporablja nihče drug. Osebje, ki je v stiku z obolelim dijakom, naj nosi masko in upošteva navodila o medosebni razdalji in higieni rok.

Starši dijaka se posvetujejo z izbranim osebnim zdravnikom dijaka. V primeru, da zdravnik napoti dijaka na testiranje in če je izvid testa negativen, dobi dijak navodila za zdravljenje od izbranega zdravnika in preiskava na COVID-19 je zaključena.

Če je pri dijaku potrjena okužba COVID-19, NIJZ prejme prijavo obolenja iz laboratorija oz. ga o tem obvesti izbrani zdravnik dijaka. V primeru pozitivnega izvida NIJZ začne voditi epidemiološko preiskavo. V epidemiološki preiskavi sodelujejo NIJZ, vodstvo šole, zdravstvena inšpekcija in drugi. Z epidemiološko preiskavo se išče izvor okužbe in identificira kontakte, ki so bili v stiku z obolelim dijakom v času kužnosti doma, v šoli itd. O epidemioloških ukrepih v šoli se vodstvo šole posvetuje z območno enoto NIJZ.

Če zboli osebje osnovne šole z vročino in znaki akutne okužbe dihal, se umakne iz delovnega mesta in pokliče izbranega zdravnika. V primeru, da je oseba COVID-19 pozitivna, izbrani zdravnik oziroma laboratorij o tem obvesti NIJZ, ki začne z epidemiološko preiskavo.

Prostore osnovne šole, kjer se je gibal oboleli dijak in/ali osebje s COVID-19, se temeljito očisti, izvede dezinfekcijo in temeljito prezračiti.

Priporočila vodstvom šol za ravnanje v primeru suma oz. potrjenega primera COVID-19:

Ravnatelj o potrjenem primeru COVID-19 obvesti epidemiološka služba. Ravnatelj ukrepa v skladu z navodili regijskega epidemiologa. Ravnatelj obvesti MIZŠ.

V primeru, če ravnatelj o sumu ali o potrjenem primeru COVID-19 pri dijaku ali v družini/gospodinjstvu dijaka obvestijo starši, se ravnatelj o nadaljnjih ukrepih posvetuje z regijskim epidemiologom. V primeru potrjene bolezni COVID-19 pri dijaku, ravnatelj obvesti MIZŠ.

V primeru, če ravnatelj opozori zaposleni, da obstaja sum ali je test potrdil COVID-19 pri zaposlenem oz. pri članu njegove družine/gospodinjstva, se ravnatelj o nadaljnjih ukrepih posvetuje z regijskim epidemiologom. V primeru potrjene bolezni COVID-19 pri zaposlenem, ravnatelj obvesti MIZŠ.

Poudarjamo, da obveščanje v zdravstveni službi poteka tako, da zdravnik, ki je pri pacientu potrdil okužbo s COVID-19 obvesti regijskega epidemiologa, ki potem kontaktira vodstvo šole, izvede epidemiološko preiskavo in predlaga nadaljnje ukrepe.

DIJAŠKI DOM

Dijaki naj bodo pred ponovnim prihodom v dijaški dom po e-pošti ali na drug preverjen način, s katerim s konkretnim dijakom komunicira razrednik, obveščeni o organizaciji pouka, npr.:

- V dijaški dom naj pridejo samo zdravi dijaki.
- Dijak naj ostane doma, če je v zadnjih 14 dneh imel kateregakoli od naslednjih simptomov/znakov: povišana telesna temperatura, kašelj, glavobol, slabo počutje, boleče žrelo, nahod, težko dihanje (občutek pomanjkanja zraka), driska oz. je bil v tem obdobju zdrav oziroma je bil v zadnjih 14 dneh v stiku z osebo, pri kateri je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2.

Če je dijak zbolel z navedenimi znaki/simptomi bolezni COVID-19 ali je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2 pri osebi, ki z dijakom biva v istem gospodinjstvu (najpogosteje družinski član), naj ne prihaja v šolo.

Dijak naj se v tem primeru dogovori za individualni obisk in izselitvi iz dijaškega doma.

- Dijak z zdravstveno omejitvijo naj se individualno dogovori o obisku in izselitvi iz dijaškega doma.

Za obisk in izselitev iz dijaškega doma veljajo enaki preventivni ukrepi za preprečevanje širjenja povzročitelja bolezni COVID-19 kot za šolske prostore. Temeljijo na:

- doslednem vzdrževanju zadostne medosebne razdalje in s tem v preprečevanje kapljičnega prenosa;
- rednem umivanju rok in čiščenju oz. razkuževanju površin in predmetov ter s tem v preprečevanje kontaktnega prenosa.

Zato svetujemo **smiselno upoštevanje vseh navedb v zgornjih poglavjih** (npr. upoštevanje vseh splošnih napotkov za preprečevanje širjenja koronavirusa, predhodna seznanitev dijakov z režimom v dijaškem domu, razobešanje informativnih infografik o COVID-19 po prostorih dijaškega doma, preprečevanja druženja, vzdrževanje medosebne razdalje, redno zračenje prostorov, redno čiščenje prostorov (skladno s poglavjem 6. Podporne dejavnosti), razpostavitve dozirnikov z razkužilom ob vhodu in na več mestih v dijaškem domu...).

Ob tem svetujemo, da se dijaki dogovorijo z vodstvom dijaškega doma, kdaj bodo prišli po svoje stvari in naj bo to organizirano tako, da je v tem času v dijaški sobi samo en dijak. V dijaškem domu naj pripravijo raspored prihoda dijakov. Dijaki in zaposleni naj uporabljajo zaščitne maske.

MATERIALI NA SPLETNIH STRANEH

V pomoč so vam lahko materiali na spletnih straneh:

Za mladostnike:

<https://www.nijz.si/sl/otroci-in-mladostniki-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>

<https://zdaj.net/>

<https://zdaj.net/kategorija/koronavirus-otroci-in-mladostniki/>

<https://www.tosemjaz.net/>

<https://www.tosemjaz.net/clanki/epidemija-koronavirusa/>

Kako se širijo virusi (strip) https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_kako-se-sirijo-virusi.pdf

Spletna svetovalnica za mladostnike: <https://www.tosemjaz.net/>

<https://www.tosemjaz.net/clanki/epidemija-koronavirusa/>

Ostali materiali: <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-sars-cov-2-gradiva>

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/dusevno_zdravje_otroci.pdf

VIRI

- spletne strani NIJZ. www.nijz.si
- Martin Exner M, Peter Walger P, Teichert U, Herr C. Stellungnahme Deutsche Gesellschaft für Krankenhaushygiene (DGKH), Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes (BVÖGD), Gesellschaft für Hygiene, Umweltmedizin und Präventivmedizin (GHUP). Bekämpfung der COVID-19-Epidemie in Deutschland – Handlungsempfehlungen für Gesundheitsämter für die infektiologisch-hygienische Überwachung der Durchführung von schriftlichen Schulprüfungen (Abitur, ZP 10), sonstiger Abschlussprüfungen in Ausbildungsberufen und in der Universität und zum Wiederbeginn des Schulbetriebes. Available from: https://www.krankenhaushygiene.de/ccUpload/upload/files/2020_04_16_Stellungnahme-DGKH-BVOEGD-GHUP-Praeventivkonzept.pdf
- Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Familie – Schule. Dosegljivo na: <https://www.berlin.de/sen/bjf/coronavirus/aktuelles/schulschliessung/>
- Fahrplan Zentralmatura&Berufsschulabschluss Schuljahr 2019/20. Dosegljivo na: https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/beratung/corona/corona_fua.html#zm
- Hygienehandbuch zu COVID-19 Teil 1: Empfehlungen des BMBWF zum Schutz vor einer COVID-19-Ansteckung in elementarpädagogischen Einrichtungen und Schulen. Wien: Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung; 2020.
- Official website of the Gouvernement du Québec. Preschools and elementary and secondary schools in the context of the COVID-19 pandemic. Pridobljeno 1.5.2020 s spletne strani: <https://www.quebec.ca/en/education/preschool-elementary-and-secondary-schools/etablissements-scolaires-prescolaires-primaires-et-secondaires-dans-le-contexte-de-la-covid-19/>
- Jacobsen S. What is it like in Denmark's reopened schools? Pridobljeno 1.5.2020 s spletne strani: <https://www.tes.com/news/what-it-denmarks-reopened-schools>.
- Melnick H. et al. Reopening Schools in the Context of COVID-19: Health and Safety Guidelines From Other Countries Pridobljeno 25.5.2020 s spletne strani: <https://learningpolicyinstitute.org/product/reopening-schools-covid-19-brief>
- CDC. Considerations for Schools Pridobljeno 25.5.2020 s spletne strani: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/schools.html>

- European Commission. 2020. Joint European Roadmap towards lifting COVID-19 containment measures. Brussels, European Commission, pridobljeno s spletne strani v maju, 2020: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf
- Panovska-Griffiths J et al. Determining the optimal strategy for reopening schools, work and society in the UK: balancing earlier opening and the impact of test and trace strategies with the risk of occurrence of a secondary COVID-19 pandemic wave, pridobljeno s spletne strani v juniju, 2020: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.06.01.20100461v1>
- Stutt ROJH et al. A modelling framework to assess the likely effectiveness of facemasks in combination with 'lock-down' in managing the COVID-19 pandemic. *Proc. R. Soc. A* **476**: 20200376. pridobljeno s spletne strani v juniju, 2020: <http://dx.doi.org/10.1098/rspa.2020.0376>

PRILOGE

Priloga 1: Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za pediatrijo je opredelil zdravstvene omejitve za dijake za vrnitev v šolo ob ponovnem odprtju, dostopno [na naslednji povezavi](#).

Priloga 2: Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za medicino dela, prometa in športa je opredelil zdravstvene omejitve za zaposlene v šoli za vrnitev na delovno mesto ob ponovnem odprtju, dostopno [na naslednji povezavi](#).